

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELVÉL.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Évesre 10 ft. — kr.
 Félévre 5 — —
 Negyedévre 2 — 50 —
 Egy óra 1 — —
 Egyen szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) barmintva küldendő.

Előfizethető helyben:
 Főter 1828. sz. K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz. alatt.)

Hirdetési díj:
 Négy hasábol petít sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések a kiadóhivatalban íron vétetnek fel. Bélyeg díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságszámra 50 kr.

Nyilvántartási díj minden petít sorra 50 krajczár.

Hirdetések főtételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz. alatt.)

Kéziratok nem adódnak vissza.

A bomlás.

Debreczen, jan. 24.

(K. B.) A kormányparti táborban általános zavar és fejtelenség uralkodik. A képviselők csoportosan hagyják oda a pártot s a bomlási folyamat olyan tüneteket mutat, melyekből a könnyen hívő azt következtetné, hogy vége van a hajdan erős mameluk-seregnek.

Mi nem kecselgetjük magunkat ezen csalóka reménnyel. Bomlást, zavart látunk ugyan, de éppen a kilépések oka és módja kelti föl bennünk azon gyanút, hogy korán lenne még a mameluk-tábor széttűlése felett örvendeznünk.

Éppen ellenkezőleg járunk el, mint a hogy a kormánypart a mult nyáron eljárt. Jól emlékszünk rá, hogy a függetlenségi és 48-as pártkörben kiüölt viszályt a kormánypart a mi pártunk teljes megsemmisülésének tüntette fel, ujjongva hirdették országunk, világunk, hogy a leghatalmasabb ellenzéki párt nincsen többé. Bécsben is nagy volt e felett az öröm s a kétféle sas, mely mindég ragadozó vágyakkal tekint Magyarországára, vigan csattogtatta szárnyait, azt hívén, hogy Magyarország most már zsákmányul esik.

Csalóka hit volt! — A viszály nem pusztító fergeteghez, hanem tisztító tűzhöz hasonlított. A tűzpróbán a függetlenségi párt esett át legelőször, még pedig oly szerencsésen, hogy régi ereje megerősödött. Azok a nagy elvek, melyek a párt zászlajára vannak fölírva, ismét egyesítették a hivatelt s e meglepő fordulatra az előbbi kárörvendők — elsápadtak. Most már a többi pártokon van a sor. Azoknak kebelében ütött ki a viszály. Különösen a kormánypart van rettenesen összehabardva s a remület oly általános a jó mamelukok közt, hogyha valaki azt újságnak nekik, hogy Wekerle kilépett a kormánypartból: még azt is elhinnék!

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Aggodalom és remény.

Hatalmas fényugrai imárá letűntek a láthatárról! A földi élet hatalmas patrónusa már csak a bércek magas ormait festi lángvörössé s nyaldossa körül komor ábrázatukat, s pár pillanat múlva ezt is eltűntetni az ünnepies éj mély sötétsége. Nem ismerem az itáliai éjek lelket emelő varázsát, nem a tropikus tájak éjeit! Csak a magyar föld éjeit ismerem s ezek is elragadták lelkemet; elragadták oda, hol már nem érheti a földi salak, a földi gond, hol csak a szférák zenéje hangzik.

Nem a rónatáj végtelensége, nem a havasok fensége, sem a ligetek bája az, mi az éj méltóságának titkát képezi, hanem a harmónia varázsa az, mely érzéseinket ingerli s gondolatainkat magával ragadja a végtelen borongó sötétségbe.

Egyedül az asztronómia az a kiváltságolt tudomány, mely tárgyának nagyszerűségénél, jelenségeinek vég'elen kiterjedésű színhelyénél fogva kiváltképen részesül ama dícséretben, hogy lelket, szellemet emel.

A Cserhát-hegység délnyugati, még hullámvegein fekszik, közel Aszód városkához, a kis-kartali pusztá, melynek kiterjedt parkja egyik szabad kilátást engedő tisztaság emeltetve Podmaniczky Géza báró 1886. nyarán, Konkoly Miklós tervei szerint, azt az obszervatóriumot, mely a csillagvizsgáló intézetek igen kedves mintája.

A nagy Merz-fele refraktornak felállítása után az asztronómiai megfigyelések hosszú sorozata indult meg s a vizsgáldások számos sikeres eredményt is tudnak felmutatni. S a munka folyik csendesen.

Elszállók a lég-, fény-, hangnélküli fagyos, sötét, csendes világűrbe s örömet hagyom itt ez anyagi, lármás, poros, de mégis oly szép és kedves földi világót — egynehány pillanatra.

E zavar daczára nem kell a kormánypartól féltetni. Megeshetik ugyan, hogy Wekerle, a polgár-miniszter, cserben hagyják, de az utána következő miniszterelnöknek ismét hűséget esküsznek mindannyian. A mint Tisza után elfogadták vezérül Szapáryt, Szapáry után Wekerlet: Wekerle után elfogadják vezérül azt, aki a miniszterelnöki székbe fog ülni. Nem-elemek körül csoportosul a kormánypart, hanem a hatalom előnyeiben akar részesülni.

Ha a véderő-vita idején, midőn a nemzet legszentebb jogai voltak meglámadva, ha a közigazgatási vita idején, midőn az önkormányzati jogok forogtak veszélyben, nem volt a kormánypart tagjaiban annyi erkölcsi bátorság, hogy megvonják támogatásukat a kormánytól: ugy most sem számíthatunk arra, hogy a bomlás a rendszer megoldését vonná maga után.

Wekerle elbukhatik, de a rendszer megmarad s e rendszer fojtogató karja továbbra is lenyűgözve fogja tartani a nemzeti érdekeket, melyek csak úgy érvényesülhetnek, ha maguk a választók fognak kilépni a kormánypartból!

A közigazgatási bíróságok. Pulszky Ágost elnöke alatt folytatva hetőn a közigazgatási bíráskodásról szóló javaslat tárgyalására kiküldött bizottság tanácskozáseit.

Az első foku közigazgatási bíróság szervezete vonatkozó második szakaszt tárgyalta az egész ülés alatt. L. I. S. Gyula azt a módosítást ajánlotta, hogy a bíróság elnöke ne a főispán, hanem egyik választott tag legyen. Wlassits Gyula ideiglenes intézményként elfogadja a javaslatban megállapított szervezetet. Issekutz Győző független kinevezett bírákat öhény a bíróság elnökeinek és előadóinak. Terényi Lajosnak nincs kifogása a főispán elnöki tisztségé ellen. Apáthy Péter is ugyanily értelemben nyilatkozott, megjegyezve, hogy a tiszti ügyészt el kellene tiltani a magánügyvedéstől. Morzsányi Karoly sem tart a főispán majorizálásától. Hieronymi belügy-miniszter a főispán ellen felhozott ellenvetések-

A billiónyi csillag mind megannyi szellem, ki halak s utitogja feleik bátorító szavait. A messi világot fényugrai, melyek az éther hullámain ide-oda lengenek, hivatgatnak, kalauzálnak oda a végtelenbe, s mi bizunk csodolásaikban és vigasztalólvá vetjük magunkat a fényugár hullamaiba; repülünk a fagyos éjszakában...

Egynehány másodperc s már elhagytuk a holdat; egy pár percezel tovább feltűnik a Mars, majd ez is elmarad, jön a Ceres, Pallas, Juno, Aglaja, Pandora, Circe s az ember mind melyebbre vetetik a világűr éjébe a fényugár hullámain.

A szédítő sebesség daczára még naprendszerünk határait sem érték el. Tovább halad a fényugár szüntelenül. Elmarad a Jupiter négy trabantjával, el a Szaturnusz csodálatos gyűrűvel, s közelünk Uranuszhoz, hol 42 évig tart a nappal és az éjjel; elhagyjuk Neptunt, mely naprendszerünk legszélsőbb bolygója, s még akkor is az üstökösök birodalmában folytatjuk utunkat, bámuljuk millió mérföldnyi csóvákat, mindig ujakat és ujakat látunk, melyek az emberi szemnek talán csak évtizedek multán fognak feltűnhetni.

A fényugár tovább repül, csillagról-csillagra, miként a pille virágról-virágra száll; azonban a fény is időt igényel, hogy a végtelen világűrt bejárja. S így az a fényugár, mely e pillanatban elhagyja pl. a hozzánk legközelebb álló csillagot, a 4/3 billió geogr. mérföldnyire levő Centaurus x-ját, 3 év s 199 nap múlva érkezik földünkre, míg a sarkcsillag fényűrgönye 43 év alatt, a Capellae 70 év alatt ér hozzánk.

S mi, földi halandók, csak a multat látjuk az égen.

Ha e pillanatban ott a sötét égür végtelen mélyében egy világ ment tönkre, egy üstökös roncsolódott széllel, vagy egy nap hamvadt el, még évtizedek, évszázadok múlva is láthatja az emberiség ez eltűnt világömbök csillogását, s még akkor is bámulattal fogják őket keresni az ég boltozatán, midőn már évtizedek,

ből csak azt vonhatta le, hogy az illető bizottsági tagok a főispáni állást mai szervezetben nem tartják helyesnek s mással öhajtják helyettesíteni, de ez nem argumentum arra, hogy a főispánt az elnökségnél még a közíg. reform életbe lépése előtt mellőzzék. Eppen ellenzéki szempontból nem kifogásolható a főispán elnöki tisztsége; referensre pedig nem tud alkalmasabbat a tiszti ügyésznél. Holló Lajos az elsőfoku bíróság szervezetével sehogy sincs megelegedve s inkább egészen mellőzne most ezt a bíróságot, mert a kontemplált szervezet alkalmas arra, hogy bizalmatlanságot keltsen az intézmény irányában. — Latkóczy előadó azt is megelegedné, hogy tiszteletbeli köztisztviselő is lehessen a bíróság tagja s csak tényleges szolgálatban levő köztisztviselők és gyakorló ügyvédek ne legyenek megválaszthatók.

A bizottság ezek után a szakaszt elfogadta azzal a módosítással, hogy nyugdíjazott, vagy tiszteletbeli köztisztviselő is tagja lehet a bíróságnak. A tárgyalást folytatják.

BELFÖLD.

Árvapénzek sikkasztói.

Pécs, jan. 22. Pritz pécsvárad körjegyző, kit letartóztattak a miatt, hogy a megyei árvazseknél hamisított okmányok alapján 1850 forintnyi gazdalan hagyatékot felvett, töredelmes vallomást tett, mely a megyei árvazsek több hivatalnokára lesújt. Pritz vallomásából kifolyólag Hegedűs Karoly közgyámot d. u. a vizsgálóbíró kihallgatta és letartóztatta. Az eset kinos felűnést kelt a városban, mert a letartóztatott közgyám a legelőkelőbb családokkal áll rokonságban.

A temesváriak Szapary ellen.

Temesvár, jan. 22. Az itteni szabadpárti választók vasárnap értekezletet tartanak, melyen Temesvár város jelenlegi képviselőjével: gr. Szapary Gyulával szemben kifejtik álláspontjukat.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése, jan. 23-án.

A képviselőház ülései most a folyosókon tartatnak. Ott zsong-bong a képviselők serege, erősen vitaközö, egymást kapacézító csoportokat képezve. Természetes, hogy fő téma a polgári házasság. Kik szavazzák meg, kik lesznek ellene? A kilépettek a legnagyobb érdeklődés

évszázadok multak el utolsó felcsillanásuk óta.

A történelem igen sokszor emít fölbukkanó csillagokat; Tycho de Braha is észlelt egyet 1572-ben, mely két évig volt látható; hirtelen fölmerült, fokozatosan homályosodott s azután eltűnt a sötétségben. Talán legnagyobb volt az, melyet 1604-ben Kepler észlelt, s mely egy előrendű csillag fényével tündökölt; de a mily varázslatul jött, oly hirtelen el is tűnt a láthatárról.

Ujabbban is történtek ily megfigyelések 1866-ban és 1876-ban is; sőt a kis-kartali csillagvizsgáló évkönyvében is van említés tőve egy ily jelenség lefolyásáról. Ugyanis az Andromeda köd nevével illetett, erős nagytással sem felbontható csillaghalmaz, úgy látszik, Marius Simon által 1612. szept. 15-én történt fölfedeztetése óta kimutathatólag nem változott, míg 1885. aug. 22-én az obszervatórium egyik buggó észlelője egy addig nem ismert fenyki-fejedést nem fedezett fel benne, melynek okai egy új csillag felleptét jelölték meg. Csak augusztus vege felé volt bátorsága egy csillagásznak az új tüneményt közzétenni, s akkor derült ki, hogy az angol Ward látta először aug. 19-én a nevezetes jelenséget, a nélkül azonban, hogy egy új csillag megjelenését merle volna kimondani.

Az a körülmény, hogy elhamvadtt csillagok is letesznek, nagyobb bizonyító erőt kölcsönöz ama következtetésnek, hogy a mi napunk is oly test, mely lassan bar, de biztosan fölemesztü meglevő hőkeszletét s egykoron ki fog aludni. Ez oly gondolat, mely borzalommal tölti el az embert; de valamin az egyesnek el kell viselnie halálának gondolatát, ugy kell azt egész fajunknak is tennie; fenyeget az utolsó ítélet napja, de annak idejét szerencsénkre eltolhatja. Bele kell szökünk a gondolatba, hogy mi, kik oly örömet tekintenők magunkat a teremtés középpontja és végső czejlyágyánál, csak porszem vagyunk a nagyvilágtérben s az emberiség létezésének időtartama elenyésző csekély, ha azaz idő folyamával

tárgyai. Ma Krajcsik is közéjük tévedt. »Mikor lépsz ki Feri?« kérdezi Tibád. »En megvárom, míg az egész párt szétbomlik!« — »Na akkor nem sokáig kell már várnod.«

Zichy Jenő nagyon dühösködött tegnapi elíteltetéséért, alig bírták őt vigasztalni.

De a legfőbb tárgy ma mégis Perczel rezerválisa volt. Vosinszky levele kissé makéj szól, mint azt Perczel magyarázta. Nem adott rezerválást, csak azt ígérte meg, hogy »az egyházpolitikai kérdésekben a hercegprímás álláspontját fogja követni«. A folyosók szelvényében tárgyalták az ügynek újabb állását.

A gyűlés elején különben Andreászky patogott a miatt, hogy a közgazdasági bizottság szabálytalanul alakult meg. A prókator szerepét ma Darányi vállalta magára, a ki már-már elmergesíti a dolgot, ha Bethlen miniszter meg nem találja az okos kibonliakozás útját.

Napirenden az Ábrányi mentelmi ügye volt. A tárgyhöz Chorin Ferencz, Olay Lajos, Szalay Karoly, Makkfalvy Geza és gróf Gyurky Ábrahám szölkak.

Azután kezdődött a névszerinti szavazás. A képviselőház 145 szóval 108 ellenében kimondta, hogy Ábrányi Kornél mentelmi jogát felfüggeszti és őt a bíróságok kiadja.

Ezután Zichy Hermann gróf mentelmi joga került tárgyalásra. A ház Zichy mentelmi jogát minden vita nélkül felfüggesztette.

A mezőrendőrségi javaslat lett volna még napirenden, de miután az ügy előadója, Szunyogh Szaboles egyébb dolgai miatt nem tartotta szükségesnek a házban megjelenni, — a tárgyalást el kellett halasztani.

Ma is nagyon sokan voltak különben távol, összesen 192 képviselő, a kiknek csaknem fele ellenzéki.

Dalmácia visszacsatolása.

Említettük, hogy a zárai dalmat tartományúlélen Ljubics képviselő beadta felirati javaslatát, mely a királyól e tartománynak Horvát-Szlavonországgal való egyesítését kérelmezi. Hozzátehetjük most, hogy a jeliratot az egész horvát párt, tehát a dalmat tartománygyűlés többsége pártolni fogja.

E fölirat szó szerinti szövege a következő:

Felséged, legkegyelmesebb királyunk! Mi, Dalmácia királyi-ágnak mindekor hű képviselői, melyen megvagyunk győződve, hogy a

hasonlítjuk össze, mely alatt a világok alakultak s még akkor is fognak alakulni, midőn a mi napunk már kialudt s földünk, vagy a hidegtől meredt meg, vagy rendszerünk izzó középponti testével egyesült. Egy reménységű siet azonban felénk a sötét gondolatok e halmaza középette! Nyilván az öskori ember borzalommal gondolt volna a mostani hidegebb állapotokra, miként minket is borzalommal tölt el a nap nélkül való kopár világnak gondolata.

De vajjon ki tudná mondani, hogy utódaink az évek milliói után a tőkely mily farka fognak emelkedni, tekintettel az élet feltételeihez való csodálatos alkalmazkodásra, talán ők egy finomabb egyensúlyhoz lesznek idomítva s azokat a hőmerseki szélsőségeket, melyek között mi mozgunk jelenleg, épp oly rombolóknak fogják tekinteni, mint nekünk tünnek fel az előbbi korszakok klimatikus viszonyai.

S akkor, a midőn napunk már elhamvadtt s földünk megmeredve mozdulatlaul vesztegel, ki tudja, mily új testek, mily új világok lesznek készen az élet befogadására, s talán a hulló csillagok, melyek a szerves vegyületek oly sajátos eleme, mondóm, talán ezek a testek, melyek az egész világűrben bolyonganak, vetik el majd az élet csiráit mindenütt ott, hol az újvilágtest képes lesz az élet befogadására. A régiek romba dőlnek s ujak alakulnak ismét.

A távoli mennyűr mélyében láthatni sokszor tetemes kiterjedésű s ködszerű felhősöket derengeni, melyek a derült ékek egboltozatán uszkáló barányfelhősökhöz hasonlítanak. Ime, ez az az ósanyag, melyből új világok alakulnak! A nagy Herschel Vilmos látta először ezekben a ködnemű alakzatokban a világító ósanyagot, melyből még ma is alakítja a természet a maga napjait és naprendszerit. Az ő merész fantáziájának óriási kert gyanánt tűnt fel a világ egyetem, melyben az égi testek virágok és efontyadnak. Ott virágok és világrenszerek vannak csirájokban, az

micnek aligha... kárhivatlat... megítélés... kárhivatlat... megítélés...

ptár... színház... tánc... tánc... tánc...

ok... tánc... tánc... tánc... tánc...

tánc... tánc... tánc... tánc...

vettek egyes képviselőktől s mondja ki kárhivatlat... megítélés... kárhivatlat... megítélés...

Tavaszi télben. C. odalatos játékaik vannak a természetnek! Most, január havában...

Városi hírek. F. hó 31-ikén szünetet tart a városházán...

Színház. Tegnap este a «Keleti utca» cz. német vígjáték került színre...

Hiszek önnek, kedves Saldow és közönöm, hogy ilyen őszinte volt. De térjünk a dologra!

Hiszek önnek, kedves Saldow és közönöm, hogy ilyen őszinte volt. De térjünk a dologra!

Hiszek önnek, kedves Saldow és közönöm, hogy ilyen őszinte volt. De térjünk a dologra!

Hiszek önnek, kedves Saldow és közönöm, hogy ilyen őszinte volt. De térjünk a dologra!

Hiszek önnek, kedves Saldow és közönöm, hogy ilyen őszinte volt. De térjünk a dologra!

Hiszek önnek, kedves Saldow és közönöm, hogy ilyen őszinte volt. De térjünk a dologra!

Hiszek önnek, kedves Saldow és közönöm, hogy ilyen őszinte volt. De térjünk a dologra!

Hiszek önnek, kedves Saldow és közönöm, hogy ilyen őszinte volt. De térjünk a dologra!

Hiszek önnek, kedves Saldow és közönöm, hogy ilyen őszinte volt. De térjünk a dologra!

Az adózók érdekében. Az általános jövedelmi pótlódeleg... megítélés... kárhivatlat... megítélés...

Közigazgatási bizottsági ülés. Az ülés 27-én, melyen a felelős jelentések...

A Bocskay zászló, mint március 15-iki ünnepélyi jelvény. Bocskay István hajduinak eredeti zászlóját...

Lelekton szülők. Daróczi András a rendőrség kihallgatás... megítélés... kárhivatlat... megítélés...

Hajdu-Szoboszló és a népoktatás. Hajdu-Szoboszló város az utóbbi években igazán nemes és nagylelkű adományokat...

Meggylíkolt a menyét. Szaldobányon Bihar megyében borzalmas gyilkosság történt. Hencz Juon végrendeletet csinált...

Csecsemő a keresztán. Kunhegyesen mint a Nagy-Kunok jele... megítélés... kárhivatlat... megítélés...

Közönségnyilvánítás. Haláltól ált sebzett szívem mely bánatát feledhetetlen felelőségem... megítélés... kárhivatlat... megítélés...

A korcsolyázásról. A korcsolyázás és hazája — Skandinávia a korcsolya ősapja pedig a skandináviaiak hó-saruja, mely két, — a lábfejnél jóval hosszabb, s elöl kissé felfelé hajló falatból áll...

A korcsolyázás mint sport, egészen újabb keletű Alig 40 esztendeje annak, hogy a párisi arisztokrácia, mikor az első deczemberi fagy jégpánczéllal vonta be a boulognei tavakat, elhatározta, hogy ott egy kizárólag az ő

rendelkezésre álló korcsolya-egyletet alakít. A határozat csakhamar tényre vált és ezzel a korcsolyázás hivatalosan fel lett véve a többi téli mulatságok közé.

Páris példáját nyomban követte Montreal, melynek korcsolya egylete abban az időben a maga nemében ritkította a párját. — Mesterséges hó vize szolgáltatja a jégpályát, amelyen mindennap tükörsima jég várta a vendégeket.

Lassankint aztán egész mániává lett a korcsolyázás. Most már a saison maga kevés volt nekik, mert nem elégítette ki teljesen szenvedélyüket. Azon keztek tehát gondolkodni, hogy miként volna lehetséges mesterséges uton előállítani olyan valomit, a mi pótolná s helyettesítené a jéget és a francia szellem ezen a hiányon is segített.

Petribled francia tudós volt az, a ki megmutatta, hogy nemcsak a jég sima tükörön hanem a terem padozatán is lehet korcsolyázni. Főtalálta a keresek korcsolyát, melyen az aczéltalpú elefantsont karikák helyettesítették, csak hogy az volt a hibája, hogy nem lehetett vele kanyarodni. Hanem azon a bajon segítve lett. Egy Tyers nevű elmés angol kitalálta módját, de ha Mayerber meg nem írja „Proféa” című dalművét, nagyon kétséges, hogy találmánya valaha dívatba jött volna. A dalműben előfordul a „korcsolya jelenet” — nély ugyanis elő tudták állítani a telet, hanem a korcsolyázás produkálása már nehezebben ment. Lagrenge találmánya azonban segít a bajon, a menyiben ő egy Tyers-éneket is ügyesebb szerkezetű keresek korcsolyát állított össze, és a híres „korcsolya jelenet” zsufozt ház előtt sikerrel adatot elő.

Be lévén bizonyítva a találmány gyakorlati használhatósága, az időtől kezdve a keresek korcsolya mind nagyobb szerepet kezdett játszani az e nembeli sport kedvelőinél, sőt Amerikában az lehet mondani teljesen kiszorította az aczéll korcsolyákat. A korcsolyázó hely itt természetesen nem jég, hanem aszfalt, vagy sima faburkolat, mely az év minden szakában a közönség kényelmére és rendelkezésére áll, hogy rajta ezt a kellemes és izomedző szórakozást gyakorolhassa.

Hijába a mulatni és szórakozni vágyó ember még a természetet is ki fog és életet varázsol oda, a hová a természet halotti leplet borította.

Időjárás. Az északi depresszió Közép-Európában a légnyomást általánosan süllyeszti, különösen a kontinens délnyugoti részén, míg északnyugoton a barometer hirtelen és erős emelkedése jelentkezik. (Stornoway-on az emelkedés 24 mm.) A légnyomás maximuma a Fekete tenger környékén látható. Az időjárás nyugoti és észak Európaiban esős, a hőmérséklet Közép-Európában aránylag magas. Hazánkban enyhe és száraz idő uralkodik; és csak a tengerparton esik. Változón felhős, helyenkint csapadékos és egyelőre még enyhe idő várható későbbi hőssüvedéssel.

Irodalom és művészet.

A Pallas Nagy Lexikonának füzetes kiadásából megjelent a IV. kötet 3 utolsó füzet, vagyis az 58—60. füzet a következő melléklettel: A cipkeverés alapkötetsei II. lap, Csongrád vármegye térképe. Csónak-ár-bóczozatok, Az ember csontváza I. és II. lap, Csőrös emlősök, Czukorgyártás II. lap és a Czsch-kódex-ből (Kinizsy Pálné imakönyve) egy igen diszes hasonmás. A szöveget 58 ábra disziti. A jelentékenyebb cikkek közül kiemeljük a következőket: Csillagászati műszerek (Makit), Csillagok (Kövesligethy), Csínózás (Rajtó S.), Csokonai (Négyessy László), Csongrád vármegye (Thuring Gusztáv és Renner János), Csont (Thanhoffer L.), Csó (E. il-lés Aladár), Csőd (Fleischmann Sándor), Csuszomászok (Entz Géza), Czukor (Szilasi Jakab), Czukorádó (Hegedűs Sándor), Cziráky család (Tóth Lőrincz), Czuczor Gergely (Tóth Lőrincz), Dácia (Téglás Gábor), Dal (Ábrányi Kornél), Dalmácia (Brück Károly és Mangold Lajos) és Danjancs János (Tóth Lőrincz). Minden füzet újabb tanúságot tesz arról, hogy a Pallas Nagy Lexikona helyes irányban halad s nekünk magyaroknak már nincs szükségünk a külföldi lexikonokra.

TÖRVÉNYSZÉK.

A lottókirályról. Farkas Menyhért, a temesvári lottópör hőse, tudvalólag a sze-gedi csillagbörtönből tölti büntetését. A lottókirály a rá szabott hét esztendőnek két harmadát már kitöltötte s minthogy ez alatt az idő alatt jó viselte magát a börtönből, törvény szerint, joga volt feltételes szabadon bocsátással kérnie. De ezt a szabadságolást csak a börtönigazgató minősítvényére adja meg s az első kérdés, amire e feltételes szabadságra megérett rabnak megfelelni kell, ez: — Bevallja-e a bűnét és szánja-e azt? Farkas Menyhért is föltette a börtönigazgató ezt a kérdést, de ő kurtán így felelt: — Be nem ismerem, hát nem is számom. Ezzel utját vágta a szabadságolásnak. A büntetés egész idejét börtönből tölti.

A bítófa statisztikája. A büntető törvénykönyv életbe lépése, vagyis 1880. szept. elseje óta, mint a Jogt. Kz. írja, a kuria összesen 87 embert itél halálra. — Ezek közül 33-at kivégeztek, 3 a kivégzés előtt meghalt, 51 pedig kegyelmet kapott. A legtöbbet 1884. és 1885-ben itélték halálra. E két esztendőben összesen 33-ra mondták ki a halálos ítéletet s 12-öt végeztek ki. Ellenben 1886—1889-ben csak 1—1 embert akasztottak. A következő esztendőben 4 et, 1891-ben és 92-ben egyet-egyet végeztek ki, 1893-ban pedig egyetlen egyet sem végeztek ki. A fenti kimutatás szerint a halálra ítélteknek több, mint fele része kapott kegyelmet.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Szerdán, jan. 24-én:
Gascognai nemes.
— Operette. —
Csütörtökön, jan. 25-én:
47-ik czikk.
— Dráma. —
Pénteken: a színház zárva.
Szombaton, jan. 27-én:
Koldus diák.
— Operette. —
Vasárnap, jan. 28-án:
VIOLA.
— Népszimű. —
Hétfőn, jan. 29-én:
ÖTÖDIK PONT.
— Operette. Ujdonság. —

Szerkesztői üzenet.

A próba. Csakis a «Magyar Figaró» közölhetné. Mi más fajta tárczákat kérünk. — Azon lapot, melyben multkor tárczácikkje megjelent, elküldtük. Ha nem kapta volna meg, pótolni fogjuk, feltéve, hogy van még az illető számból. Állandó példányt csak állandó munkásság után adhatunk.
«Meddő napok» Meddő versek!
«Nézetek és lássatok»! A cikkek íly formában, mint a hogy meg van írva, inkább ártana, mint használna. Ezt a kérdést melyet mi is igen fontos kérdésnek tartunk, különben magunk is gyakran tárgyal-tuk s a jövőben is tárgyalni fogjuk De vizgázva kell hozzá nyulni, hogy «haj ne essék»

Közzgazdaság.

Budapesti gabonafőzde. Hivatalos jegyzések január 23. — Buza öszre 7.64 pénz, 7.66 áru, tavaszra 7.43 pénz, 7.45 áru. Tengeri 1894. máj.—jun.,ra 4.84 pénz, 4.86 áru Zab tavaszra 6.80 pénz, 6.82 áru. Káposztarepeze aug.—szept. — — pénz. — — áru.

Főszerkesztő: Szinay Gyula.
Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna.
Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.
(Szerkesztőség és kiadóhivatal fötér 1828.)

Nyilt-tér.

Édes atyám Fökl József óras-mester elhalálása alkalmából vett számom részvétnyilatkozatokat hála-san fogadva és megköszönve, tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy megboldogult édes atyamtól örökölt óras-üzletet továbbra is fenntartom s azt szolid alapon és irányban folytatni fogom. Törekvésem lézen, hogy az üzlet negyven éves jóhírnevét megóvjam, a n. é. közönség minden igényeit kielégítem és a tartós bizalmat kiérdemlejem. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, teljes tisztelettel

Osinger Jánosné
született **FÖKL MÁRIA.**
Debreczen, Nagyvárud-utca 2088. sz.

A. M. K. Államvasutak gépgyára.
Gőzcseplőgarnitúrák,
hengerkazános
lokomobilok
szalmakazalógépek,
gőzkukoriczamorzsolók, Stíbor-körfűreszek
mindig csak
A. M. K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA ve-zérőnyökségénél Budapest, VIII., József-körút 1.). sz. a. rendelőnök meg.

Árverési hirdetés.

Az „Iparegyesületi takaré- és hitelintézet“ zálogházában az 1893. évi aug. havában elzálogosított, illetve november végéig lejárt 16,491—19,383, továbbá a három hónapnál rövidebb idő alatt lejárt 9737 és 19,946 számú zálogtárgyak közül azok, amelyek ki nem váltattak, vagy meg nem hosszabbítottak, 1894. febr. 8-án d. u. 2 órákor a zálogház helyiségében elárvereztetnek.

Az Iparegyesületi takaré- és hitelintézet igazgatósága

Hirdetmény.

A h-nánási takarékpénztár igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy a takarékpénztárnál már elhelyezett és ezután elhelyezendő betétek kamatlábát a f. évi február hó 1-től kezdve **4 1/2%-ról 5%-ra** emeli fel.

Kelt H.-Nánáson, 1894. jan. 22-én.

Az igazgatóság.

29/1894.

Pályázati hirdetés.

Hajdúvármegye f. évi február havi rendes közgyűlésén a közös pénztárnoki állás, mely évi egy ezer kétszázötz (1210) frt fizetés és háromszáz (300) frt lakbérből álló javadalmazással van összekötve, valamint ezen közös pénztárnoki állás betöltése folytán, esetleg üresedésbe jöhető más hivatali állás vagy állások is választás útján fogván betölteni, felhívják az ezen állásokra pályázni óhajtok, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez, f. évi **február hó 10-ik napjának délutáni 5 órájáig** annival inkább benyújtsák, mert később érkező pályázati kérvények tekintetbe vételi nem fognak.

Debreczen, 1894. jan. 9.

Grf Dégenfeld József
főispán.

(17) 3-3.

COGNAC
CZIBA-DIFOZIER & CO.
Ruda és Blochmann Budapest és Bécs.
Mindenhol kapható.

M e g h i v á s.

A h-nánási takarékpénztár részvényesei

az 1894 évi február hó 18-án d. e. 10 órákor

H.-Nánáson a városháza nagytermében tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatói jelentés az 1893-ik üzletév eredményéről.
2. Az 1893-ik évi zárszámadás előterjesztése és megbirálása.
3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadás megvizsgálásáról s ennek kapcsán a felmentvény megadása az igazgatóság, felügyelő bizottság és tisztviselők részére.
4. Elnök és alelnök választás.
5. Egy felügyelő bizottsági tag választása.
6. A nagy választmány kilépő tagjai helyett új tagok választása.
7. Előterjesztése és tárgyalása a nagy választmány azon javaslatának, hogy egy alkalmas központi telek megvétele és azon egy díszes takarékpénztári épület felállítására közgyűlésileg határozassék el.

Kelt H.-Nánáson, 1894. január 22-én.

Pákozdy Lajos,
elnök.

M á r i a c z e l l i gyomorcsseppek

kiválóan előnyös hatású, felülmulthatatlan s általánosan ismert házi- és népszerű a gyomor mindenféle betegségében.

Számos betegség ellen kiváló hatású így: étvágytalanság, gyomorgörcs, felfúvódás, rossz lehellet, savanyú felbőgés, kólika, undor és hányás, túlságos nyálkásodás, sárgaság, szóval a gyomor bármely betegségére lehet következtetni.
De a fejfájás — ha a gyomortól ered — a gyomor túlterhelése étellel vagy itallal, giliszták, lép, máj s aranyeres bántalmaknál, mint ki-próbált segélyeszköz használtatik.
A fenn jelzett betegségekben a Maria-zelli gyomorcsseppek sok éveken át a legjobb sikerrel használtatott, mit a százakra menő bizonyítványok igazolnak. Ára áttekinthetetlenül alacsony, 40 krajczár. Kettős üveg 70 kr. Központi szétküldés **RRÁDY KÁROLY** gyógyszerfára Kremsierben (Morvaország). Kértek a védjegyre és az aláírásra ügyelni. Csak az oly csseppek kell elvenni, mint valódiakat, melyeknek csomagja egy zöld vonalon «a valódiság bizonyossága» szavak vannak felírva. Ugyanaz a vonal aláírásommal Valódi **MÁRIACZELLI GYOMORCSEPPEK** kaphatók:
Debreczenben: Mihály István, Dr. Rotschnek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla és Balázs Ödön; Ér-Mihályfalván: Mátray István; Diószegen: Vaday Ignác, Hadrázon: Farkas Ödön, Hosszu-Pályiban: Sárossy Imre, — Kabán: Horváth Kálmán gyógyszerész uraknál.

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)

teljesen újonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:

takarékpénztári, kereskedelmi

üggyévi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, háli- és lakodalmi meghívókat.

**ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,
TANCSZRENDEKET és ÉTLAPOKAT.**

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánk, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomtat, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a »DEBRECZEN« czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,

bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,

MINDENNEMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

POLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Bírósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Forrongás a szo

Az ifju szeb király idők napja virradt. Ez a fiatal uralkodó könyvekből megismert lelkesített nagy tettek és nagy tettek utáni egy nem közönséges resztül vitt államcsiny nem vette számba sajátának tapasztalatlansá rakonczatlan orszá vágyolt.

Az ifju király, aknak makacságával köméjének zsenge gondolat országot, nem ismerve lan s politikailag ére régen elszokott az áll szerüségeitől, alkotmán tére tulleszi magát a saját lényét emelje ér dolva meg, hogy az alapon áll s dinasztiaje talános rokonszenvek fél nélkül a nagy Dus sult birodalmában.

Haza hívja atyját tett fejedelmi bonviván magát megtartani a tr sem, amikor még a g volt és ettől várja a csesseg tanítását.

A szeb nép pedi szélyes, épen olyan olyan féktelen, mint az ifju, ez az elmarad nép nem érti a tréfát ben kész forradalomra ben kész elfordulni az zától s üdvözölni a napját.

Lehet, hogy má idő, midőn annak a s lyet az ifju király al meg, utolsó jelenete fo az utolsó jelenet nem

A „DEBRECZEN”

MINTHA JAVAS

Enyhe szálló eső
Halavány két ó
A ragyogó nap
Mosolyogva tűz
Mig merengve
Mily kék az ég
Ugy-e édes, szép
Mintha tavasz

Majd meg ezer
Tünik föl az ég
Hejh! úgy is m
Ugy-e lelken ré
Lassan uszva, el
Továbbnak sorba
Ugy-e édes, szép
Mintha tavasz

Majd meg enyhe
Esz csapja arcz
Mig vidáman be
Hazafele tartunk
De szívünket vá
A szabadba von
Hiszen olyan szé
Mintha tavasz

... Hátba még m
Kiesapna a lán
Hogy mi lenne a
Gondolod-e lán
Itt is ott is virá
Zöldülne ja lom
Oh, már akkor
Nyiló tavasz